

Projectvoorstel

Project: **Risicoadressen**

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Achtergrond	3
1.1 AANLEIDING	3
1.2 OPDRACHTGEVER	5
1.3 PROJECTNAAM	5
1.4 INFORMATIE	5
1.5 RISICOANALYSE INSPECTIE SZW/DIRECTIE APS/TEAM ONDERZOEK & ANALYSE	6
1.6 GEBRUIK INTERVENTIETEAMINFORMATIESYSTEEM (IVT-SYSTEEM)	6
2. Projectdefinitie	7
2.1 DOELSTELLINGEN	7
2.2 RELATIES MET ANDERE PROJECTEN	7
2.3 PROJECTRISICO'S, RANDVOORWAARDEN EN BEPERKINGEN	7
3. Organisatiestructuur	8
3.1 VERANTWOORDELIJKE ORGANISATIE / PROJECTLEIDERSCHAP	8
3.2 BELANGHEBBENDE PARTIJEN	8
4. Initiële projectplanning	9

1. Achtergrond

In 2003 is door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) in samenwerking met het ministerie van Financiën een landelijk dekkend netwerk van interventieteams opgezet. In deze interventieteams wordt samengewerkt door de Belastingdienst, de Inspectie SZW (vh. Arbeidsinspectie), het Uitvoeringinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), de gemeenten, de Sociale Verzekeringsbank (SVB), het Openbaar Ministerie, de departementen Financiën, Justitie en SZW. Het doel van de interventieteams is het voorkomen en terugdringen van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, illegale tewerkstelling en de daarmee samenhangende misstanden.

1.1 Aanleiding

1.1.1 aanleiding voor het project

Belastingdienst Toeslagen bestaat als onderdeel van de Belastingdienst sinds 2005.

Voor Belastingdienst Toeslagen geldt een overkoepelende wet, dit is de Algemene Wet Inkomensafhankelijke Regelingen (AWIR). De AWIR is een raamwet en bepaalt de algemene begrippen en het proces van toekenning. In de AWIR is vastgelegd dat de uitvoering van de inkomensafhankelijke regelingen is opgedragen aan de Belastingdienst/Toeslagen.

De AWIR gaat uit van toekenning op voorschotbasis welke na afloop van een jaar definitief gemaakt wordt.

De specifieke regelgeving voor de afzonderlijk Toeslagen is vastgelegd in de volgende wetten: de Wet op de Huurtoeslag, de Wet op de Zorgtoeslag, de Wet Kinderopvang en de Wet op het Kindgebonden Budget.

In 2012 werd er door Toeslagen circa 11 miljard euro uitgekeerd aan 8,5 miljoen toeslaggerechtigden. Het betrof hier 6,5 miljoen burgers.

Inschrijving in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) vormt een belangrijke basis voor toeslagen en voor andere overheden. Door inschrijving in de GBA wordt een formeel verblijfsadres en een BSN verworven. Hiermee kan een DIGID-code en bankrekening worden verkregen. Vervolgens kan een toeslag worden aangevraagd. In een aantal gevallen gaat het om een frauduleuze aanvraag. De inschrijving in de GBA raakt naast de Belastingdienst en de gemeenten ook andere organisaties die gebruik maken van GBA informatie zoals bv SVB, DUO en UWV.

De GBA is medebepalend voor een correcte toekenning van toeslagen. Indien de GBA niet correct is, heeft dit onmiddellijk gevolg voor de toekenning van toeslagen.

De algemene gegevens die op een aanvraag van een toeslag voorkomen zijn o.a. NAW-gegevens van de aanvrager en partner, de soort toeslag, een schatting van het inkomen en de te maken kosten van de toeslag.

Gelet op de media-aandacht, publieke opinie, de economische recessie en draagvlak tot het in stand houden van het sociale voorzieningen stelsel, is het van belang snel over te gaan tot het instellen van een interventieproject "Risicoadressen".

1.1.2 probleemstelling

De recente inspanningen van Belastingdienst Toeslagen om fraude met toeslagen tegen te gaan, zoals fysieke uitbreiding van de afdeling fraude en de ontwikkeling van een "risicoselectiesysteem" en het benoemen van risico-indicatoren, kunnen verder worden versterkt als ook de GBA nog verder op orde komt. De gemeenten hebben parallel hieraan het directe voordeel dat voor de eigen gemeentelijke heffingen hun administratie beter bij de feitelijke omstandigheden aansluit.

De GBA is zoals gezegd mede bepalend voor de toekenning van de diverse toeslagen. Gebleken is dat de feitelijke situatie niet altijd in overeenstemming is met de situatie zoals beschreven in de GBA. Het is gecompliceerd dit op orde te krijgen. Indien de GBA op orde is zullen er minder toeslagen ten

onrechte worden toegekend. Tevens zullen gemeenten beter in staat zijn om de lokale heffingen bij de juiste personen neer te leggen. Derhalve is de gemeente een noodzakelijke ketenpartner.

Binnen het gebiedsgebonden project “Latus Spectare”, uitgevoerd binnen de gemeente Utrecht, zijn een aantal controles verricht gericht op risicoadressen. Deze controles richten zich zowel op particulieren als ondernemers. Daarbij bleek dat in een flink aantal gevallen de feitelijke (bewoners)situatie niet overeenkwam met de geregistreerde situatie bij de ketenpartners. Voorbeelden met betrekking tot hieruit naar voren komende toeslagfraude:

- Toeslaggerechtigden bleken niet woonachtig te zijn op het adres waar zij beschreven stonden in de GBA (In diverse gevallen ging het om personen afkomstig uit Oost Europa).
- Personen ontvingen huurtoeslag voor woonruimte die niet aangemerkt kan worden als zelfstandige woonruimte (kamerverhuur).
- Het kwam ook voor dat op één adres meerdere Huurtoeslagen werden aangevraagd en toegekend.
- De opgegeven huur bij de aanvraag voor Huurtoeslag kwam niet overeen met de feitelijke huur. Ook was er sprake van fictieve huurcontracten.
- Eigenaar en tevens bewoner van de woning vroeg huurtoeslag aan.
- Kinderopvangtoeslag werd toegekend zonder dat er sprake was van een ouder (voogd)-kindrelatie.
- Kinderopvangtoeslag werd aangevraagd en toegekend voor kinderen die feitelijk niet in Nederland verbleven.

Een aantal van de hierboven beschreven situaties is bij administratieve controle ten aanzien van de toeslagen niet te onderkennen. Daartoe is het noodzakelijk ter plaatse te gaan om de werkelijke situatie in ogenschouw te nemen. Het is dus niet altijd mogelijk om de situatie vanachter een bureau te beoordelen.

Naast het misbruik van toeslagen worden ook andere problemen / aandachtsgebieden onderkend. Voorbeelden:

- Huisjesmelkers.
- Ondernemers die uitsluitend nihil-aangiften OB indienen.
- Onbekend ondernemerschap.
- Invordering / niet te achterhalen verblijfsadres.
- Signalen mensenhandel (prostitutie).
- Zwart werken.
- Misbruik BPM.
- Onjuiste registratie in het bronbestand GBA.
- Uitkeringsfraude (gemeenten, UWV, SVB).
- Onderhuur.
- Brandveiligheid.
- Het niet beschikken over een benodigde omzettingsvergunning.
- Het niet kunnen verrichten van aanhoudingen,- innen van boetes, - betekenens van vonnissen, het aantreffen van illegaliteit en hennepkwekerijen.
- Signalen arbeidsmarktfraude (WAV en WML)
- Leefbaarheid / overlast.
- Misbruik van studiefinanciering.
- PGB fraude.

1.1.3 relatie met de strategische LSI thema's

Adresfraude is door de LSI benoemd als één van de onderwerpen die bijzondere aandacht verdienen. Dit project heeft directe relatie met betrekking tot onjuiste registratie van burgers in de GBA.

Dit project heeft een beoogd landelijk karakter en zal in de regio Midden Nederland starten omdat binnen deze regio al de nodige ervaring is opgedaan in de samenwerking tussen de Belastingdienst, het RCF en de overige ketenpartners bij het instellen van controles met betrekking tot risicoadressen. Binnen deze regio

is een methodiek ontwikkeld ten aanzien van deze controles waar naar meerdere aspecten zoals hierboven beschreven wordt gekeken. Tevens wordt aan de gecontroleerde in meerdere talen een brief uitgereikt waarin de doelstelling van de controle wordt uitgelegd. Ook zijn er vragenlijsten in meerdere talen.

1.1.4 meerwaarde optreden in multidisciplinair verband

Door kennis en informatie met elkaar te delen en met elkaar samen te werken kan beter op elke afzonderlijke situatie worden ingespeeld (maatwerk). Dit zowel op het gebied van handhaving als ook op het gebied van werk en inkomen.

Doordat de burger ziet dat verschillende ketenpartners samenwerken, kan daar een preventieve werking van uitgaan. Tevens wordt de burger minder "lastig gevallen" als samenwerkende partners gelijktijdig een controle verrichten in plaats van ieder afzonderlijk op verschillende momenten. Een multidisciplinaire aanpak leidt tot effectievere handhaving. Door intensieve samenwerking ontstaat met betrekking tot frauduleuze handelingen een grotere pakkans, meerdere bevoegdheden kunnen gelijktijdig door de verschillende ketenpartners worden ingezet.

De informatie-uitwisseling en vervolgens de gezamenlijke aanpak kunnen verschillende fraudevormen en onderlinge verbanden alsmede zorgsignalen aan het licht brengen die niet aan het licht zouden komen als iedere ketenpartner afzonderlijk optreedt.

Medewerkers van verschillende disciplines krijgen meer inzicht en kennis van de regelgeving, mogelijkheden en onmogelijkheden van andere deelnemende organisaties.

1.2 Opdrachtgever

Het project wordt uitgevoerd onder door de LSI gedelegeerde verantwoordelijkheid aan de directeur Handhaving van de Belastingdienst.

1.3 Projectnaam

Het project zal worden aangeduid met de naam "*Risicoadressen*".

1.4 Informatie

Kaderstellend voor de uitvoering van projecten is de 'Samenwerkingsovereenkomst voor Interventieteams' van 8 oktober 2003. Deze overeenkomst regelt de samenwerking in Interventieteams op het terrein van fraudebestrijding en de samenwerking tussen de Gemeenten, de Belastingdienst, de Arbeidsinspectie, het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen, de Sociale Verzekeringsbank, het Openbaar Ministerie en de departementen Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de later toegetreden Politie.

Risicoadressen worden gegenereerd door middel van door de Belastingdienst intern ontwikkelde risicoanalyse. Daarnaast genereren de samenwerkende partners casussen op basis van professionele intuïtie, tips en overige binnengekomen informatie, waarbij deelnemende partners hun bevindingen in een casuoverleg bespreekbaar maken¹.

De selectie van fraudemeldingen en verwonderadressen moet leiden tot een overzicht van personen/subjecten waar daadwerkelijk onderzoek naar zal worden gedaan. Hiertoe is het noodzakelijk dat gegevens van diverse organisaties kunnen worden gebruikt om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. De wettelijke grondslag hiervoor is gelegen in artikel 8 e van de Wet Bescherming Persoonsgegevens en de artikelen 8 en 13 van de Wet Politiegegevens (noodzakelijk voor de goede vervulling van de publiekrechtelijke taak). Politiegegevens in de zin van de artikelen 9 of 10 Wet Politiegegevens worden niet verstrekt tenzij verstrekking van deze gegevens strikt noodzakelijk is voor een goede uitvoering van de politietaak en het bevoegd gezag hiervoor schriftelijk toestemming heeft gegeven. Met betrekking tot de politiegegevens zal, na goedkeuring

¹ Deze wijze van werken is in 2009 getoetst door het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) bij het destijds functionerende interventieteamproject Wijk West te Utrecht, waarbij het CBP twee doelstellingen had:

- het vergroten van de kennis bij het CBP over de feitelijke werkwijze van interventieteams;
- het controleren van de naleving van de regels omtrent verwerking van persoonsgegevens door het onderzochte interventieteam.

door de LSI van dit project, een apart besluit Besluit Gegevensuitwisseling interventieteamproject "Risicoadressen" worden opgesteld en ondertekend door politie.

De individuele meldingen van de verschillende deelnemers worden nader geanalyseerd en er wordt een besluit genomen over het al dan niet instellen van een vervolgonderzoek, op welke onderwerpen (vermeende onregelmatigheden/strafbare feiten) dat onderzoek betrekking heeft en op welke wijze en met welke middelen dat zal gebeuren door één of meerdere partijen uit het interventieteam. Hiertoe is voor deze subjecten aanvullende informatie nodig. Deze informatie is benodigd om te kunnen bepalen of het geselecteerde object ook daadwerkelijk terecht als object kan worden beschouwd waar nader onderzoek gewenst is, en het niet gaat om een zogenaamde "loze hit".

Niet limitatief en exclusief kan aan de volgende informatie worden gedacht:

NAW-gegevens; verblijftitels; locatiegegevens; gegevens over verrichte arbeid als zelfstandige of als werknemer; gegevens over inkomen en uitkeringen; gegevens over belastingen; gegevens over zakelijke zekerheidsrechten; gegevens over financieringen; gegevens over vastgoed; gegevens over schenkingen en erfenissen; gegevens over vergunningen; gegevens over subsidies; gegevens over notariële akten; gegevens uit administratiefrechtelijke onderzoeken; gegevens uit processen verbaal en gegevens uit vonnissen en arresten.

Operationele fase:

Tijdens de operationele fase kan nieuwe informatie naar voren komen en/of kunnen nieuwe subjecten in beeld komen. Ook deze informatie kan relevant zijn voor de onderzoeken van de verschillende partners. Met die nieuwe informatie zal worden omgegaan zoals hierboven beschreven.

1.5 Risicoanalyse Inspectie SZW/Directie APS/Team Onderzoek & Analyse

De samenwerkende partners hebben voldoende kennis ten aanzien van de te controleren subjecten dat het niet nodig wordt geacht om de Inspectie SZW, Team Onderzoek en Analyse een risicoanalyse te laten uitvoeren.

1.6 Gebruik Interventieteaminformatiesysteem (IVT-Systeem)

Voor de vastlegging van data van interventieteamprojecten wordt standaard het IVT-systeem toegepast. Indien blijkt dat de automatische invulling van NAW gegevens door middel van het invoeren van het BSN nummer niet (meer) mogelijk is dan wordt overwogen om geen gebruik te maken van het IVT-systeem. Het voordeel van de tijdsbesparing door de automatische invulling wordt dan tenietgedaan in een verder als zeer bewerkelijk en tijdrovend ervaren systeem.

2. Projectdefinitie

2.1 Doelstellingen

Naast de algemene, in het samenwerkingsconvenant vermelde, doelstellingen zijn de meer specifieke doelstellingen voor dit project:

- Een bijdrage leveren aan de optimalisering van het GBA van diverse gemeenten.
- Komen tot een effectieve werkmethode en zorgen voor een verdere landelijke uitrol hiervan.
- Via publiciteit (handhavingcommunicatie) het bevorderen van de nalevingbereidheid van wet- en regelgeving door inwoners.
- Het multidisciplinair in behandeling nemen en uitwerken van signalen gerelateerd aan Toeslagfraude, (gemeentelijke-) belastingen, woonfraude, uitkeringen, studiefinanciering).
- Komen tot verdere ontwikkeling van risico-indicatoren welke gebruikt kunnen gaan worden met betrekking tot het tegengaan van Toeslagfraude en daaraan gerelateerde misstanden.

2.2 Relaties met andere projecten

Er kunnen raakvlakken zijn met projecten op het terrein van gebiedsgerichte aanpak.

Indien daar sprake van is, zal met de desbetreffende projectleider contact worden opgenomen en zal afstemming plaatsvinden.

2.3 Projectrisico's, randvoorwaarden en beperkingen

- Iedere partner dient in zowel kwantitatief als kwalitatief opzicht voldoende mensen en middelen ter beschikking te stellen.
- De partners blijven zelf verantwoordelijk voor het treffen van voldoende en passende maatregelen ter bescherming van de persoonsgegevens van klanten.
- Gedurende de looptijd van het project wordt ernaar gestreefd de projectmedewerkers zo min mogelijk te laten rouleren.
- Participanten dienen resultaten terug te melden aan de projectleiding.
- De partners leveren tijdig de benodigde informatie ten behoeve van de controles.
- Veiligheid van projectmedewerkers is een aandachtspunt. Hierover dienen goede afspraken te worden gemaakt met de politie.
- Weerstand van de doelgroep.
- (Negatieve) aandacht van de media.
- Automatiseringsperikelen

3. Organisatiestructuur

3.1 Verantwoordelijke organisatie / projectleiderschap

Het project wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de vertegenwoordiger van de Belastingdienst in de LSI. De Belastingdienst levert de uitvoerend projectleider voor de dagelijkse aansturing voor de duur van het project. Deze wordt daarbij door de projectbegeleider van het RCF Midden Nederland ondersteund.

De uitvoerend projectleider is ook degene die voor het BKWI aanspreekpunt is voor het verlenen van de autorisaties voor toegang tot de IVT-applicatie van dit project.

3.2 Belanghebbende partijen

Naar aanleiding van de probleemdefinitie is er zicht op welke partijen (waarschijnlijk) een belang kunnen hebben binnen de projectdoelstellingen.

- De Belastingdienst Toeslagen met betrekking tot misbruik van Toeslagen.
- De Belastingdienst (Blauw) met betrekking tot het niet, niet juist, onvolledig of niet tijdig doen van de fiscale aangifte- en betalingsverplichting.
- Gemeenten met betrekking tot uitkeringen in het sociale zekerheidsdomein, handhaving vergunningen (wonen), gemeentelijke belastingen, (brand)veiligheid en juiste registratie in het bevolkingsregister (GBA).
- Het UWV en de SVB met betrekking tot uitkeringen in het sociale zekerheidsdomein.
- Politie in verband met illegaliteit, innen boetes, betekenen vonnissen en openbare orde.
- De Inspectie SZW (Directie Arbeidsmarktfraude), met betrekking tot de naleving van de Wet arbeid vreemdelingen en Wet op het Minimumloon en Vakantietoeslag.
- Dienst Uitvoering Onderwijs, inzake studiefinanciering.

Dit project betreft een project met een landelijk karakter en zal in de regio Midden Nederland starten (pilot). Om te komen tot een effectieve werkmethode zal binnen deze regio een tiental gemeenten, of meer naar aanleiding van spontane meldingen, worden geselecteerd voor deze pilot.

Naar aanleiding van de resultaten zal een go –no go moment ingebouwd worden om te kijken of een landelijke uitrol gewenst is. Inmiddels is al wel aangegeven door de gemeente Amsterdam dat er belangstelling is voor deelname aan dit project. Zo mogelijk zal begin 2014 Amsterdam bij dit project aansluiten.

4. Initiële projectplanning

De definitieve planning kan pas worden vastgesteld nadat de LSI opdracht tot verdere uitwerking van dit project heeft gegeven. Nadere inventarisatie van risicoadressen naar aanleiding van de interne risicoanalyse binnen de Belastingdienst, meldingen en tips kan pas dan plaatsvinden.

Vorbereiding: van 22 juli 2013 tot 4 november 2013

Uitvoering: Pilot binnen de regio Midden Nederland
van 4 november 2013 tot 1 juli 2014
Evaluatie van 1 juli 2014 tot 1 september 2014
Landelijk van 1 september 2014 tot 1 september 2015

Afronding: van 1 september 2015 tot 1 december 2015